

Toespraak

van de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, prof.dr. J.A. Bruijn, ter gelegenheid van de ontvangst door de Eerste en Tweede Kamer van de Nederlandse ambassadeurs wereldwijd

Datum 1 februari 2024

Dames en heren,

Namens de Eerste Kamer heet ik u van harte welkom bij deze jaarlijkse ontmoeting met de leden van de Staten-Generaal.

Als Kamerleden hechten wij zeer aan de mogelijkheid vandaag met u van gedachten te wisselen over de staat van de wereld en de positie en mogelijkheden van de Nederlandse buitenlandse politiek daarin. Uw inzichten stellen wij enorm op prijs en geven ons de zo nodige informatie om ons werk op het terrein van de buitenlandse politiek en de parlementaire diplomatie zo goed mogelijk te verrichten.

De oorlog in Oekraïne, de ontwikkelingen in het Midden-Oosten, en dichterbij huis de protesten in Duitsland; het is slechts een kleine greep uit de onderwerpen waarmee u zich 'in den vreemde' bezighoudt.

En dan zijn er nog geopolitieke vraagstukken; vraagstukken rond klimaat en migratie, die zowel hier ver vandaan, als in Nederland zelf om grensoverschrijdende oplossingen vragen; en de rol van bondgenootschappen zoals de NAVO die dit jaar 75 jaar bestaat en waarvoor het lidmaatschap van Zweden de laatste belemmeringen lijken te zijn verdwenen, naar ik begrijp.

Aan de verschillende tafels zullen mijn collega's en ik straks graag met u verder praten over deze en andere onderwerpen.

Dames en heren,

2024 staat in het teken van 'Vote-a-rama', 'Stemmenbonanza' en 'The Ultimate Election Year'.

Respectievelijk The Economist, het FD en Time Magazine kwamen superlatieven te kort om dit jaar te omschrijven. De reden: in 2024 zijn er meer dan zeventig verkiezingen in landen die 4,2 miljard van de wereldbevolking huisvesten.

The Economist berekende aan de hand van opkomstpercentages en het percentage mensen met de kiesgerechtigde leeftijd dat ruim 2 miljard mensen dit jaar naar de stembus gaan: van het Verenigd Koninkrijk tot Bangladesh en van de Verenigde Staten tot Indonesië, maar ook in Rusland en wellicht Oekraïne kunnen de mensen hun vertegenwoordigers kiezen.

Vorig jaar kende Nederland haar eigen stemmenbonanza: met verkiezingen voor de Provinciale Staten, de waterschappen, de Eerste én de Tweede Kamer.

Verkiezingen zijn het belangrijkste middel voor mensen om invloed te kunnen uitoefenen op het beleid, de samenleving en de wereld om hen heen. Of het nu gaat om lokale, nationale of Europese verkiezingen: elke stem telt! Verkiezingen zijn echter geen garantie voor democratie, maar tegelijkertijd kan democratie niet zonder verkiezingen bestaan.

De verkiezingen die dit jaar wereldwijd plaatsvinden zullen vele democratieën en samenlevingen op hun bestendigheid testen. In het ene land staat de uitslag bij voorbaat vast, terwijl in het andere land afhankelijk van de kandidaat de uitslag ter discussie zal worden gesteld.

Discussies over de inrichting van de samenleving zijn tot op de dag van vandaag actueel, in Nederland en in de rest van de wereld. Onze rechtsstaat en parlementaire democratie hebben hun waarde bewezen, maar ook zij dienen te worden onderhouden en versterkt om toekomstbestendig te zijn. Net zoals de dijken die ons land tegen het water beschermen.

datum 1 februari 2024

blad 2

Volgens oud-Eerste Kamerlid Willem Witteveen die in 2014 bij de ramp met de MH17 omkwam, is de rechtsstaat geen rustig bezit, geen huis waarin we onbezorgd kunnen gaan slapen. Hij pleitte voor het beschermen van de democratische rechtsstaat waarin burgers kritiek kunnen leveren op de overheid en erop kunnen vertrouwen dat zij fatsoenlijk worden behandeld. Een aansporing die nog altijd onze opvolging verdient. Zowel door het parlement, als door het huidige demissionaire kabinet en de formerende partijen, nationaal én internationaal.

Dames en heren,

Zoals gezegd hebben zowel verkiezingen voor de Eerste als voor de Tweede Kamer plaatsgevonden, sinds wij elkaar de vorige keer ontmoetten. Aan beide zijden zijn er daarom veel nieuwe gezichten, ook in de respectievelijke commissies die zich met Europees en buitenlands beleid bezig houden.

Ik stel daarom graag aan u voor de nieuwe voorzitter van de commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking, BDO, van de Eerste Kamer: Koen Petersen. In de Tweede Kamer waren de verkiezingen iets korter geleden. Daarom is er nog geen vaste voorzitter van de commissie voor Buitenlandse Zaken, maar natuurlijk wel een tijdelijk voorzitter, namelijk Raymond de Roon. Beiden zijn hier vandaag ook aanwezig.

Tot slot vraag ik uw aandacht voor enkele praktische mededelingen die gedaan worden door Sacha Dekker, adjunct-griffier van de commissie Buitenlandse Zaken van de Tweede Kamer.

Ik wens u allen een goede voortzetting van de Ambassadeursconferentie, een goed verblijf in Nederland, zowel professioneel als ook in de privésfeer, en bij terugkeer veel succes op uw posten!

Dank u.